

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Н.О. Будна, Н.Б. Шост

УКРАЇНСЬКА МОВА

Навчання грамоти

Конспекти уроків

1 клас

Посібник для вчителя

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32
ББК 81.2я721
Б 90

Будна Н.О.

Б 90 Українська мова. Навчання грамоти : конспекти уроків : 1 кл. : посібник для вчителя / Н.О. Будна, Н.Б. Шост. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2019. — 232 с.

ISBN 978-966-10-5745-5

Пропонований посібник розроблено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, типових освітніх програм та підручника «Українська мова. Буквар» (автори Большакова І.О., Пристінська М.С.).

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків навчання грамоти для 1 класу.

Видання містить цікавий матеріал для вивчення звуків і букв, зразки бесід, таблиці, схеми, ігри, кросворди, інсценізації, роботи з дитячою книгою, вправи з розвитку зв'язного мовлення, творчі завдання тощо.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів та батьків.

УДК 371.32
ББК 81.2я721

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	Сторінка	Дата
<i>Доабетковий період</i>			
1.	Здрастуй, школо! Ознайомлення з «Букварем». Бесіда «Україна — рідний край».	8	
2.	Письмове приладдя. Правила сидіння за партою. Ознайомлення із зошитом для письма (прописи №1, №2).	10	
3.	Ознайомлення з поняттям «усне і писемне мовлення». Робота з дитячою книжкою.	11	
4.	Правила користування зошитом, ручкою, олівцем. Правила сидіння за партою. Наведення по контору.	13	
5.	Практичне ознайомлення зі словом. Слова — назви предметів.	15	
6.	Сітка зошита, рядок. Проведення прямих та похилих ліній. Розвиток зв'язного мовлення. Мовленнєві форми привітання і прощання.	16	
7.	Ознайомлення зі словами — назвами дій.	17	
8.	Зображення кривих ліній на сторінці без сітки зошита.	18	
9-10.	Слово і речення.	19	
11.	Хвилеподібні лінії.	21	
12.	Сітка зошита. Робочий рядок. Написання коротких та довгих паличок із заокругленням.	22	
13.	Мовні та немовні звуки.	23	
14.	Написання півовалів та овалів у сітці зошита.	25	
15.	Умове позначення мовних звуків буквами.	27	
16.	Написання паличок із заокругленням вгорі та внизу.	28	
17-18.	Підсумок доабеткового періоду.	29	
<i>Абетковий період</i>			
19.	Звук [а]. Позначення його буквами <i>А, а</i> .	31	
20.	Написання рядкової букви <i>а</i> . Розвиток зв'язного мовлення. Улюблені герої казок і мультфільмів.	33	
21.	Закріплення знань про звук [а], букви <i>А, а</i> . Робота з дитячою книгою.	35	
22.	Написання великої літери <i>А</i> .	36	
23.	Звук [о], позначення його буквами <i>О, о</i> .	37	
24.	Написання рядкової букви <i>О</i> .	39	
25.	Закріплення знань про звуки [а], [о], букви <i>Аа, Оо</i> .	41	
26.	Написання великої букви <i>О</i> .	42	
27.	Звук [м], позначення його буквами <i>Мм</i> («ем»). Читання прямих складів типу <i>ПГ</i> .	43	
28.	Написання рядкової букви <i>м</i> («ем»), складів із нею, слова <i>мама</i> .	45	
29.	Закріплення знань про звукові значення вивчених букв.	47	
30.	Написання великої букви <i>М</i> («ем»), складів, слів із нею.	48	
31.	Буква <i>Лл</i> («ел»), її звукове значення.	50	

32.	Написання рядкової букви <i>л</i> («ел»). Зіставлення форми малих букв <i>м і л</i> .	51	
33.	Закріплення знань про звукові значення букви <i>Лл</i> («ел»).	53	
34.	Написання великої літери <i>Л</i> .	54	
35.	Звук [у]. Позначення його буквами <i>У, у</i> .	55	
36.	Написання рядкової букви <i>у</i> .	57	
37.	Закріплення знань про звукове значення букви <i>У</i> . Робота з дитячою книгою.	59	
38.	Написання великої букви <i>У</i> , поєднання її з вивченими буквами.	60	
39.	Буква <i>Нн</i> («ен»), її звукове значення.	61	
40.	Написання рядкової літери « <i>н</i> » (ен), складів, слів із нею.	63	
41.	Закріплення звукового значення вивчених букв, розвиток уміння читати склади, слова з ними.	65	
42.	Написання великої літери « <i>Н</i> » (ен).	66	
43.	Звуки. Голосні та приголосні звуки.	67	
44, 46.	Закріплення вивченого. Написання складів, слів з вивченими буквами.	69	
45.	Склад. Поділ слів на склади.	70	
47.	Буква <i>Сс</i> («ес»), її звукове значення.	72	
48.	Написання рядкової букви <i>с</i> («ес»), складів та слів з нею.	74	
49.	Закріплення знань про звукове значення літери <i>С</i> («ес»).	75	
50.	Написання великої букви <i>С</i> («ес»), складів та слів з нею.	76	
51.	Буква <i>Кк</i> («ка»), її звукове значення.	77	
52.	Написання рядкової букви <i>К</i> («ка»), складів та слів з нею.	79	
53.	Закріплення знань про букву <i>Кк</i> («ка»), її звукове значення. Робота з дитячою книгою.	80	
54.	Написання великої букви <i>К</i> («ка»), складів та слів з нею. Закріплення навичок написання рядкової букви <i>к</i> . Розвиток зв'язного мовлення.	81	
55.	Поняття про наголос. Наголошений склад. Звуковий склад слова.	83	
56.	Закріплення написання вивчених літер, складів, слів та речень з ними.	84	
57.	Звук [и], позначення його буквою <i>Ии</i> .	85	
58.	Написання рядкової букви <i>и</i> . Порівняння малих букв <i>и-у</i> . Формування поняття про мовлення як засіб впливу на поведінку людей.	86	
59-60.	Закріплення знань про звукові значення вивчених букв. Написання великої літери <i>И</i> .	88	
61.	Буква <i>Рр</i> («ер»), її звукове значення.	89	
62.	Написання рядкової літери <i>р</i> («ер»), складів, слів з нею. Розширення уявлення про лічилки.	91	
63.	Закріплення знань про букву <i>Рр</i> та її звукове значення.	93	
64.	Написання великої букви <i>Р</i> («ер»), складів, слів та речень.	94	
65.	Буква <i>Бб</i> («бе»), її звукове значення.	95	
66.	Написання рядкової букви <i>б</i> («бе»), складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Складання усної розповіді за малюнком.	97	
67.	Повторення вивченого про букву <i>Бб</i> («бе») та звук [б]. Робота з дитячою книгою.	99	

68.	Написання великої букви <i>Б</i> («бе»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви <i>б</i> .	100	
69.	Буква <i>Вв</i> («ве»), її звукове значення.	101	
70.	Написання рядкової букви <i>в</i> («ве»), складів, слів із нею.	103	
71.	Закріплення знань про букву <i>Вв</i> («ве») та її звукове значення; розвиток уміння читати текст.	104	
72.	Написання великої букви <i>В</i> («ве»), поєднання її з іншими літерами. Розвиток зв'язного мовлення.	105	
73.	Буква <i>Дд</i> («де»), її звукове значення.	106	
74.	Написання рядкової букви <i>д</i> («де»).	108	
75.	Закріплення вивчених літер. Робота з дитячою книгою.	109	
76.	Написання великої букви <i>Д</i> («де»), складів та слів з нею.	110	
77.	Буква <i>Іі</i> та її звукове значення. Буква <i>і</i> як окреме слово.	111	
78.	Написання рядкової букви <i>і</i> , складів, слів із нею.	113	
79.	Закріплення знань про звукове значення вивчених літер.	114	
80.	Написання великої букви <i>І</i> , складів та слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення.	115	
81.	Буква <i>Пп</i> («пе»), її звукове значення.	116	
82.	Написання рядкової букви <i>п</i> («пе»), складів, слів із нею.	118	
83.	Закріплення знань про букву <i>Пп</i> («пе»), її звукове значення. Робота з дитячою книгою.	119	
84.	Велика буква <i>П</i> («пе»). Написання імен з великої літери.	120	
85.	Буква <i>Тт</i> («те»), її звукове значення.	122	
86.	Написання рядкової букви <i>т</i> («те»), складів, слів із нею.	124	
87.	Закріплення знань про букву <i>Тт</i> («те»), її звукове значення.	126	
88.	Написання великої букви <i>Т</i> («те»), складів та слів із нею.	127	
89.	Буква <i>Гг</i> («ге»), її звукове значення.	128	
90.	Написання рядкової букви <i>г</i> («ге»), складів та слів із нею.	130	
91.	Закріплення знань про звук [г], букву <i>Гг</i> («ге»). Робота з дитячою книгою.	131	
92.	Написання великої букви <i>Г</i> («ге»). Розвиток зв'язного мовлення. Формування уявлень про забарвлення голосу.	132	
93.	Звук [г], позначення його буквами <i>Г, г</i> («ге»).	133	
94.	Написання рядкової букви <i>г</i> («ге»), складів та слів із нею.	135	
95.	Закріплення знань про звукові значення букв <i>Гг</i> («ге») та <i>Гг</i> («ге»).	136	
96.	Написання великої букви <i>Г</i> («ге»), складів, слів із нею.	137	
97.	Буква <i>Ее</i> та її звукове значення. Робота з дитячою книгою.	138	
98.	Написання рядкової літери <i>е</i> , складів та слів із нею	140	
99.	Закріплення знань про звук [е], букву <i>Ее</i> .	142	
100.	Велика буква <i>Е</i> . Закріплення правопису великих букв.	143	
101.	Буква <i>Зз</i> («зе»), її звукове значення.	144	

102.	Написання рядкової букви з («зе»), складів, слів із нею.	146	
103.	Закріплення вивченого про звукове значення букви Зз («зе»). Робота з дитячою книгою.	147	
104.	Написання великої букви З («зе»).	149	
105.	Буква Жж («же»), її звукове значення.	150	
106.	Написання рядкової букви ж («же»), складів, слів із нею.	152	
107.	Закріплення знань про звук [ж], букву Жж («же»).	154	
108.	Написання великої букви Ж («же»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви ж («же»). Списування з друкованого тексту.	155	
109.	Буква Шш («ша»), її звукове значення.	157	
110.	Написання рядкової букви ш («ша»), складів, слів із нею.	159	
111.	Закріплення знань про звукове значення букви Шш («ша»). Робота з дитячою книгою.	161	
112.	Написання великої букви Ш, складів, слів із нею.	162	
113.	Буква Хх («ха»), її звукове значення.	163	
114.	Написання рядкової букви х («ха»), складів, слів із нею.	165	
115.	Закріплення знань про букву Х, х («ха»), звуки [х], [х'].	166	
116.	Написання великої букви Х («ха»). Написання слів з великої букви Х.	167	
117.	Буква Йй («ій», «йот»), її звукове значення.	168	
118.	Написання рядкової букви й («ій»), складів, слів із нею.	170	
119.	Закріплення знань про букву Йй («ій»), звук [й]. Формування в учнів навичок читання. Робота дитячою книгою.	171	
120.	Написання великої букви Й («ій»), буквосполучення йо. Розвиток зв'язного мовлення. Робота зі скоромовками.	172	
121.	Буква Чч («че»), її звукове значення.	174	
122.	Написання рядкової букви ч («че»), складів, слів із нею.	176	
123.	Закріплення вивченого про звукове значення літери Ч («че»). Робота з дитячою книгою.	178	
124.	Написання великої букви Ч («че»), складів, слів та речень з нею.	179	
125.	Буква Щщ («ща») та її звукове значення.	180	
126.	Написання рядкової букви щ («ща»), буквосполучень, слів із нею.	182	
127.	Закріплення знань про звукове значення букви Щщ («ща»). Удосконалення навичок читання текстів.	183	
128.	Написання великої букви Щ, складів, слів із нею. Списування з друкованого тексту. Розвиток зв'язного мовлення. Складання загадок.	184	
129.	Буква Яя, позначення нею сполучення звуків [йа].	186	
130.	Написання рядкової букви я, складів, слів із нею.	188	
131.	Позначення буквою я звука [а] та м'якості попереднього приголосного.	189	
132.	Написання великої букви Я, складів, слів із нею.	190	
133.	Закріплення знань про букву Я та її звукове значення. Робота з дитячою книжкою.	191	
134.	Написання вивчених літер, слів із ними.	192	

135.	Буква <i>Юю</i> та її звукове значення.	193	
136.	Написання рядкової букви <i>ю</i> , буквосполучень, складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Розмова по телефону.	195	
137.	Закріплення знань про звукове значення букви <i>Юю</i> .	197	
138.	Написання великої букви <i>Ю</i> , складів, слів із нею.	199	
139.	Буква <i>Єє</i> , її звукове значення.	200	
140.	Написання рядкової букви <i>є</i> , складів, слів із нею.	202	
141.	Закріплення вивченого про звукове значення букви <i>Єє</i> .	203	
142.	Написання великої букви <i>Є</i> , складів, слів із нею. Написання слів з великої букви.	205	
143.	Буква <i>ь</i> (знак м'якшення). Позначення цим знаком м'якості приголосних звуків.	207	
144.	Буква <i>ь</i> (знак м'якшення). Написання букви <i>ь</i> у кінці слів.	209	
145.	Закріплення вивченого. Робота з дитячою книгою.	210	
146.	Закріплення вміння писати вивчені літери, слова з вивченими літерами. Написання під диктовку слів з буквою <i>ь</i> у різних позиціях.	211	
147.	Буква <i>її</i> , позначення нею звукосполучення [йі].	212	
148.	Написання рядкової букви <i>ї</i> , буквосполучень, слів із нею.	214	
149.	Закріплення знань про звукове значення букви <i>її</i> .	215	
150.	Написання великої букви <i>Ї</i> , буквосполучень, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення.	216	
151.	Буква <i>Цц</i> («це»), її звукове значення.	217	
152.	Написання рядкової букви <i>ц</i> («це»), складів, слів із нею.	219	
153.	Закріплення знань про звукове значення букви <i>Цц</i> («це»).	221	
154.	Написання великої букви <i>Ц</i> («це»), складів, слів із нею. Написання речень.	223	
155.	Буква <i>Фф</i> («еф») та її звукове значення.	225	
156.	Написання рядкової букви <i>ф</i> («еф»), складів, слів із нею.	227	
157.	Повторення вивченого матеріалу. Робота над текстом «Новий рік — на поріг» (с. 78). Робота з дитячою книжкою.	229	
158.	Написання великої букви <i>Ф</i> , складів, слів із нею.	230	

Дата

Клас

Додатковий

матеріал до уроку

ДОАБЕТКОВИЙ ПЕРІОД

Урок 1

Тема. Здрастуй, школо! Ознайомлення з «Букварем». Бесіда «Україна — рідний край».

Мета. Познайомитися з учнями, з рівнем сформованості їхнього мовлення; розширити знання про рідний край, школу, клас; ознайомити з правилами поведінки в школі; розвивати бажання вивчати українську мову; виховувати бережне ставлення до шкільного приладдя, почуття дружби.

Обладнання. Виставка підручників для першого класу; ілюстрації про школу, клас, малюнок казкового героя Зайчика; предмети до гри «Допоможи Зайчику»; олівці; макети квіточок.

Зміст уроку

I. Вступне слово вчителя.

— Діти! Ось і стали ви школярами. Усі чекали цього щасливого дня. І я дуже рада, що ви прийшли до нас. Я — ваша перша вчителька. (*Вчитель повідомляє своє ім'я та по батькові, учні повторюють*). Сьогодні радісний день — ваше перше шкільне свято. Вас радо зустріла школа. Подивіться, який гарний клас, які чистенькі парти. Тут ви будете навчатися, дружити, відпочивати.

II. Колективне заучування вірша зі слів учителя.

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
Вчитись ми прийшли сюди,
щоб розумними рости.

III. Знайомство з учнями.

— Для того, щоб ви швидше запам'ятали одне одного і подружилися, ми «сплетемо» віночок дружби.

(Вчитель роздає кожній дитині квіточку, на якій написано ім'я і прізвище дитини. Учні по черзі виходять до дошки і в прорізи на плакаті вставляють квіточки, називаючи своє ім'я і прізвище.)

IV. Ознайомлення учнів з правилами поведінки на уроці та в школі.

Вчитель повідомляє про основні правила поведінки на уроці (як і коли вставати та сідати, у яких випадках піднімати руку, як відповідати на запитання вчителя). Учні вправляються у засвоєнні цих правил.

V. Ознайомлення з підручниками.

1. Відгадування загадки.

— Відгадайте загадку і дізнаєтеся, що допомагатиме вам у навчанні.

Бачити — не бачить,
чути — не чує,
мовчки говорить,
добре мудрує.
Діток навчає, втоми не знає. (*Книга*)

2. Робота з виставкою книг.

— Розгляньте виставлені книги. Хто може прочитати їхні назви? Які з цих книг вам відомі? Чи є книги у вас удома?

3. Перші помічники в навчанні.

Цю найпершу книжку
знає будь-який школяр.
До усіх книжок доріжку
прокладає наш ... (*«Буквар»*)

— Буквар — найперша і найголовніша книжка у вашому житті. Бо саме з неї починається чарівне слово — навчання.

А в наш час, щоб будувати,
Космос вічний підкоряти,
треба в школі дуже добре
математику вам знати.

(Вчитель показує підручники «Математика» і «Буквар».)

— Ці книги допомагатимуть вам у навчанні і завжди будуть у вас під руками.
Тому й називають їх — підручники.

(Вчитель коротко розповідає, як створювали підручники, скільки праці в них вкладено, як треба ставитися до цих книжок.)

VI. Фізкультхвилинка.

Встаньте, діти, посміхніться,
землі нашій поклоніться
за щасливий день вчорашній
і до сонця потягніться,
в різні боки похиліться,
веретеном покрутіться.
Раз присядьте, два присядьте
і за парти тихо сядьте.

VII. Робота з «Букварем» (с. 3, 4, 5).

1. Розгляд обкладинки «Букваря».

— Розгляньте обкладинку «Букваря». Що на ній зображено?

2. Бесіда про рідний край, українську мову.

— Як називається наша країна?

— Якою мовою ми розмовляємо?

Україна — це край, де ми народилися і живемо. Край чудовий, багатий, мальовничий. Тут жили наші діди і прадіди, тут живуть наші батьки, тут — корінь українського народу.

Україна — це і наша школа, і наш дім, в якому живемо, і наше місто, і наша вулиця, і та стежина, якою поспішаємо до школи. Україна — це наша Батьківщина.

Ми будемо вчитися правильно говорити, читати і писати українською.

VIII. Виконання завдань у зошиті з друкованою основою.

IX. Ознайомлення зі шкільним приладдям.

1. На столі — книги, зошит, пенал, лялька, лінійка, м'яч, портфель, іграшковий автомобіль.

— Назвіть речі, що лежать на столі. Які з цих предметів не потрібні школяреві для навчання? Як їх назвати одним словом? (*Речі, необхідні учням у школі, називають навчальним приладдям.*)

2. Гра «Допоможи Зайчику зібратися до школи».

— До нас на урок завітав Зайчик. Він теж хоче ходити в школу. Допоможемо йому зібрати портфель.

(Учні добирають малюнки із зображенням речей, які візьме Зайчик до школи.)

— Молодці! Ви впорались із завданням. Отже, Зайчик теж став школярем. Він ходитиме до лісової школи.

X. Підсумок уроку.

— Хто був гостем нашого першого уроку? Що вам найбільше сподобалося? Про що ви дізналися?

Дата

Клас

Додатковий

матеріал до уроку

УРОК 2

Тема. Письмове приладдя. Правила сидіння за партою. Ознайомлення із зошитом для письма (прописи №1, №2).

Мета. Дати початкове поняття про письмове приладдя; розвивати уважність; вчити наводити горизонтальні та вертикальні лінії.

Обладнання. Плакат «Правильно сиди за партою», казковий герой Зайчик.

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Бесіда про значення письма, важливість уміння писати.

— Наш Зайчик дуже зрадів, що став школярем. Цією радістю він вирішив поділитися із зайчатами сусіднього лісу, а бігти далеко. Як бути? Діти, підкажіть Зайчику, що треба для цього зробити. (*Написати листа.*)

(Учитель коротко розповідає учням про важливість уміння писати, про значення письма, про те, що вони робитимуть на уроках письма.)

III. Ознайомлення з письмовим приладдям.

1. Гра «Допоможи Зайчику».

— У портфелі Зайчика ручки, олівці, зошити, фломастери, підручники, але він не знає, як ними користуватися. Допоможемо йому.

(Учні розповідають про призначення цих предметів. Учитель виправляє, доповнює відповіді дітей, розказує, що необхідно мати для уроків письма: зошит, ручку, олівці. Повідомляє, що речі, необхідні для письма, називають письмовим приладдям).

— А як назвати речі, які є у зайчиковому портфелі? (*Навчальне приладдя.*)

2. Ознайомлення із зошитом для письма (прописи №1, №2).

— Зошит — це зшиті аркуші паперу. І сама назва про це говорить: зошит — зшитий. У ньому ми вчитимемося писати.

(Учні розглядають зошит, визначають, де обкладинка, де сторінки. Розповідають, що зображено на обкладинках.)

3. Фізкультхвилинка.

Важко зайчику сидіти,
треба трішки відпочити.
Скік-скік, скік-скік, скік-скік.
Треба трішки пострибати.
Скік-скік, скік-скік, скік-скік.
Пострибавши, працювати.

IV. Ознайомлення з правилами сидіння за партою.

Учні розглядають плакат «Правильно сиди за партою». Учитель розповідає учням, як треба сидіти за партою під час письма. Учні вправляються у засвоєнні цих правил.

V. Робота в зошиті (с. 1)

Відгадування загадок.

Не сорочка, а зшитий,
не кущ, а з листочками. (*Зошит*)

Всяк школяр його шанує,
бо він пише і малює.
Хто ж цей славний молодець?
Це, звичайно, ... (*олівець*).

Виводить букви і слова
ота цікава штучка,
в руці виблискує здаля
нова, гарненька ... (*ручка*).

VI. Підсумок уроку.

— Як назвати зошит, олівець, ручку? (*Письмове приладдя.*)

— З чим ми сьогодні ознайомилися? Що потрібно для уроків письма?

УРОК 3

Дата

Тема. Ознайомлення з поняттям «усне і писемне мовлення». Робота з дитячою книжкою.

Клас

Мета. Ознайомити учнів з видами мовлення (усне та писемне); ситуаціями, в яких діти спілкуються усно (письмово); виховувати культуру мовлення; вчити працювати з дитячою книжкою; розвивати вміння слухати.

Додатковий

Обладнання. Предметні малюнки; позначки для усного і писемного мовлення; дитяча книжка з українською народною казкою «Котик і Півник».

матеріал до уроку

Зміст уроку

I. Повторення вивченого.

1. Правила поведінки на уроці.

2. Що таке шкільне приладдя.

II. Вивчення нового матеріалу.

1. Розповідь учителя з елементами бесіди про усне і писемне мовлення (за малюнками або таблицею).

Учитель пропонує розглянути ілюстрації до казок і розповісти, що на них зображено. Потім зачитує уривок з казки «Котик і Півник», запитує, хто з дітей може продовжити казку.

— Коли ми говоримо і читаємо вголос, це — **усне мовлення**.

— Розгляньте малюнки. Що роблять діти?

(Діти пишуть у зошитах, на клавіатурі комп'ютера, на дошці, посилають смс-повідомлення.)

— Ми можемо спілкуватися письмово. Те, що ми пишемо, — це **писемне мовлення**.

— Що допомагає людині передати усне повідомлення? А писемне?

(Учитель показує зображення ручки, телефону, мікрофона, олівця, планшета. Учні називають предмети, обґрунтовуючи свій вибір.)

2. Робота з Букварем (с. 5).

3. Фізкультхвилинка.

Встаньте, діти, посміхніться,
землі нашій поклоніться
за щасливий день вчорашній
і до сонця потягніться,
в різні боки похиліться,
веретеном покрутіться.
Раз присядьте, два присядьте
і за парти тихо сядьте.

4. Робота в зошиті з друкованою основою.

III. Робота з дитячою книжкою. Українська народна казка «Котик і Півник».

1. Підготовка дітей до сприймання казки.

а) Розгляд іграшок або ілюстрацій (котик, півник, лисичка).

б) Бесіда.

— Що ви знаєте про Котика?

— Чи подобається вам Півник? Чим?

— Що ви знаєте про Лисичку?

Настанову на слухання казки:

— Зараз я розповім вам казочку, а ви послухайте, чи не зустрінуться у ній наші знайомі.

2. Виразне розказування вчителем казки «Котик і Півник».

3. Бесіда-роздум за прослуханим.

— Про кого ця казка? Хто з героїв вам подобається? Чому? А коли ви раділи? Чи хороша тут Лисичка? Якими словами ми можемо назвати її? Як би ви назвали казку?

УРОК 4

Дата

Тема. Правила користування зошитом, ручкою, олівцем. Правила сидіння за партою. Наведення по контору.

Клас

Мета. Ознайомити учнів з основними правилами письма; вчити правильно тримати ручку, олівець; виробляти навички правильного сидіння, вміння розміщувати на парті зошит; вчити обводити по контору, наводити похилі лінії; виховувати у дітей охайність, уважність.

Додатковий

матеріал до уроку

Обладнання. Малюнок сонечка; плакат «Правильно сиди під час письма».

Зміст уроку

I. Повторення правил сидіння за партою.

II. Ознайомлення з правилами користування ручкою, олівцем, зошитом.

1. Розповідь учителя.

— Відгадайте загадку.

П'ять братів разом живуть, працюють.
Один одному допомагають,
один одного поважають. (*Пальці на руці*)

— Згадайте, як звуться пальці на руці. (*Учні повторюють назви пальців.*) Візьміть ручку в праву руку. (*Лівші — у ліву руку.*) Підніміть її, лікоть поставте на парту. Ручку тримайте тільки трьома пальцями — великим, вказівним і середнім, але писати допомагає вся рука. Ручка більше спирається на середній палець, підтримується великим, а зверху — вказівним. Усі три пальці знаходяться на відстані ширини великого пальця від кінця ручки. Покладіть ручку на парту. Знову візьміть так, як шойно вчилися.

2. Розміщення зошита на парті.

— Відкрийте першу сторінку зошита. Сядьте рівно, ноги поставте на підлогу, обидві руки покладіть на парту. Зошит покладіть перед собою. Лівую рукою притримуйте його. (*Лівші притримують зошит правою рукою.*)

III. Правила сидіння за партою під час письма.

— Розгляньте плакат. Кого ви бачите на ньому? (*Хлопчика і дівчинку*). Вони показують вам, як треба сидіти за партою під час письма.

Сидіти треба зручно, ноги ставити на підлогу повною ступнею, спину тримати прямо, голову нахилити трошки вліво і вниз так, щоб бачити написане в зошиті, лікті покласти на парту. Між партою і грудьми повинна бути відстань на ширину долоні.

(*Учні вправляються у правильному сидінні за партою під час письма. Учитель стежить, допомагає тим, хто виконав щось неточно.*)

IV. Заучування лічилки.

Зошит я кладу на парту,
сяду рівно, не зігнувшись.
Ручку я тримаю вправно,
до роботи я беруся.

V. Фізкультхвилинка.

Встало вранці ясне сонце,
зазирнуло у віконце.
Ми до нього потяглися,
за промінчики взялися.
Будем дружно присідати,
сонечко розвеселяти:
встали-сіли, встали-сіли,
бачте, як розвеселили.
Стало сонце танцювати,
нас до танцю припрошати.
Нумо разом, нумо всі
потанцюймо по росі.

VI. Робота в зошиті (с. 2).

1. Пояснення вчителя.

— Зараз виконаємо наше перше завдання. А що таке завдання? Це робота, яку нам задали зробити, тому вона зветься завданням. Завдання виконуватимемо різні. Ось сьогодні навчимося обводити по контору. Розгляньте першу сторінку в зошиті. Що намальовано на ній? Предмети зображені не суцільною лінією, а крапочками. Ми повинні з'єднати всі крапочки кожного предмета в одну лінію.

Візьміть ручки, згадайте, як треба їх тримати. Покладіть правильно зошити. (Учитель показує на дошці, як виконувати завдання на задалегідь підготовленому малюнку. Учні в повітрі «ідуть» за вчителем.)

2. Самостійна робота учнів.

— Тепер виконайте вправи у зошиті, наведіть лінії. Ведіть точно по крапках, не тисніть на ручку.

3. Відгадування загадок.

— До нас завітало сонечко. На своїх промінчиках принесло вам загадки. Спробуйте їх відгадати.

4. Фізкультхвилинка. Гра «Каруселі».

Каруселі, каруселі,
в поїзд сіли ми веселі.

(Промовляють «чу-чу-чу».)

Каруселі, каруселі,
в автобус сіли ми веселі.

(Д-р-р-р — імітують рухи водія.)

Каруселі, каруселі,
в літак сіли ми веселі.

*(Д-д-д-р-р-р — заводять двигуни,
руками показують крила літака,
«літають» по класу.)*

5. Продовження роботи в зошиті.

VII. Підсумок уроку.